

UTSIKT ÖVER EN BYGD

Skånsk-dansk historia klampade in till final

Så var det slut på berättarkvällarna för våren 2018. Med taktfast klampande i Kummingårdens salsgolv visade sig Malmöhusgardet i en dräkt- och vapenparad med grundaren, f. hövitsmannen, den historiebiterne tecknaren Sten Johnson som berättare. Det gamla Danmark med slottet Malmöhus, kungar, grevar och baroner och inhyrda tyska landsknektar fick honom 1986 att brinna för idén att skapa ett garde för uppvisningar och berättande om slott, knektar, vapen och dräkter på 1500-talet.

”Jag började läsa och forska kring de tyska landsknektarna, satte mig in i hur de levde och ett slottsgarde började ta form. Idén planterades på ett årsmöte i hemvärnsområdet som jag hade blivit medlem i. Tjugo man ställde upp direkt, hälften blev kvar, när det blev allvar av”, berättade Sten.

Forskning och omskapande

Men det var bara början. Dräkter skulle rekonstrueras, vapenutrustning studeras och tas fram. Det skulle exerceras. Hur såg skorna ut, vem kunde göra sådana? Grova ”oxmular”? Sverino Zia hette skomakaren som verkade i Malmö, kunde ta mått och sy skor, kängor och stövlar till både gardister och bönder. Den friställda kockumiten Georg Svensson visade sig ha alla talanger för att smida de rustningar som gardisterna skulle tyngas av – sådär runt 15 kilo som värst. Hjälmarna måste smidas, som formades för att styra bort skurar av pilar från angripare. Sten hyllade dessa skickliga hantverkare, som inte längre är i livet.

Nu finns det ett femtiotal gardister med mycket omfattande utrustning, t.ex. 80 par handgjorda skor, knivar, svärd, lansar, spikklubba, bödelssvärd till en rätt anskrämlig bödel, som också visades upp denna vårväll i Krumby. Allt har krävt studier för att rätta typer av vapen skulle kunna anskaffas eller kopieras.

Den skånsk-danska historien

Sten ledde gardet i rollen som hövitsman till år 2000. Nu borde det vara svårt att tänka sig Malmöhus och den skånskdanska historien utan ett garde, kring vilket mycket kan berättas av den historia som skåningar ända sedan 1658 har vägrats att ta del av. Men bron i en ny tid kan ha ändrat förutsättningarna.

Själv gick jag i en skola ett par hundra meter från där Gustav II Adolf brände kyrka och prästgård och stal både kyrksilvret och en ganska ny danskspråkig bibel utgiven i Frederik II:s namn. Inte fick jag höra något om det. Men bibeln återskaffades 389 år senare till den församling som hade fått köpa den. Malmöhusgardet kan självklart bidra till att historien om det danska Skåne kan berättas och förstås. Som när en dansk dam vid åsynen av en av de

vackra sjöarna i Göinge suckade: "Ihhh, de´ku´ ha været vores!" Men som fann det gott att man numera kan komma över – utan vapen.

Prestigefyllda evenemang

Men det var inte alltigenom lätt att komma igång. Det kan inte påstås att Sten applåderades av Malmö för sin envishet. Men det blev uppmärksammade parader på andra håll, t.ex. vid Nordiska Museets invigning av utställningen *Den Svenska Historien*, öppnandet av nya lokaler för Armémuseum, olika slags historiska evenemang, erkännande för en heraldisk fana, mm. Innan hövitsmannen lämnade av, hade han upplevt runt 400 evenemang. Mycket av det som har gjorts och som finns att berätta om gardet finner man på Stens hemsida www.stentecknare.se. Där skriver han bl.a.: "Att levandegöra historia genom att aktivt återskapa den, är en utmaning som fascinerat mig så länge jag kan minnas." Det gäller ju också för våra lokalthistoriska berättarkvällar. Sten dolde inte att han trivdes på en sådan.

Höstprogram och idéer

Programpunkten hade föreslagits av en trägen besökare av berättarkvällarna och på så sätt är alla välkomna med idéer och synpunkter till den producerande arbetsgruppen. Ett mejl till robert@kummingarden.com räcker.

Så delades programmet för hösten 2018 ut, när alla hade applåderat gardisterna. Ett snitt på 85 besökare visar nog att levande historia i stort som smått är både angeläget och roligt. Det spånas redan för våren 2019, så berättande skall väl fortsätta.

Per Ragnarson

Bilder från kvällen: Kjell Wihlborg

Pompa med hövitsman och fana.

Bödelsvärdet garanterade ett hugg.

